

**ВЛАДИМИР
ПИШТАЛО**

**КРАЈ
ВЕКА**

ПРЕДГОВОР

Довршетком једне књиге човек се не представља само читаоцима, већ разазнаје и сашаптавања скривена у свом дисању.

Надам се да свеска која вам је оптеретила длан успева да избегне замерку једноличности, те да уз њу нећете зева-ти као лав. Она на изглед хотимично користи неколико различитих поступака. Тим поступцима није претходио концепт, већ се сваки наметнуо спонтано:

„Изабраник” је само протекао кроз моје перо. Припада Милораду Павићу, и ја сам после пастиша морао пресвући мисли и подврћи се некој врсти егзорцизма.

„Расток” је инспирисан снимљеним лажима поморца охрабреног вином, који је тврдио да све приче припадају свим морнарима.

Са „Рекламом” сам нашао поетски начин да похвалим укус једне крушковаче, а у „Љубавницима” развио теме са слика Миљенка Станчића.

Приповест „Из подсвести”, доследно свом имену, и јесте – један тамни диктат!

„Пут у Праг” и „Мостар” су путописи – први у иностраној земљи, други у свом граду, гледаном „удаљеним” очима. Но ако смо расположени да се поиграмо и прогласимо своје мисли чаробним иностранством, сместа ћемо у путописе претворити и све друге приче.

Загонетни крај двадесетог века обележен је плимом видео-спотова, који представљају маштања за другог.

Текст „Спот” сведочи да се сликовити призори могу смењивати на страницама књиге једнако као на екрану. По својој техници унутрашњег биоскопа, „шта видим кад затворим очи”, овај литерарни спот пружа кључ за многа решења у књизи.

Можда језик бајки повремено пробија из „Мајсторског ударца Феири Фелера”, „Петра Пана”, „Вештице”, „Војничке приче”, „Месечевих времена” и „Изданог”. Уколико су довољно интимне можемо их назвати „вилинским причама”.

Фантастична повест не мора нужно бити интимна.

Обрнуто је неизбежно.

Поновно читање понудило ми је доминантне теме које уједињују различите поступке.

То су еротика и издаја! Оно што нас привлачи другима и оно што нас одбија од њих!

В. П.

МАЈСТОРСКИ УДАРАЦ ФЕИРИ ФЕЛЕРА

Мирјани

Чим се одломе први комади наранцине коре, мирис се прошири по целој просторији. Херолд је седео у столици за љуљање, љуштио поморанџу и декламовао: „Доћи ће дани кад нико од пријатеља не спава, и раскинуће се свиласте мреже...”

Збивало се то у имагинарном Лондону, граду црвених аутобуса и улица подељених сенком. Редови угластих кућа мировали су пред зору. У плавети су се још жариле уличне светиљке. Џулиан је нешто цртао, сламни лустер је бацао сенке по соби.

... „И твоја љубав према себи доживеће ренесансу, и ти ћеш се тако срећно, тако грациозно односити према себи”, импровизовао је Херолд. „Ти станујеш у згради од црне цигле, згради поцрнелој од времена.”

Његове очи су весело засијале:

„Мислећи, све време сарађујеш са непознатом силом. Мораш бити пажљив, да би научио да превариш смрт – а ометаш те несреће и сукоби с људима.”

Он се заљуља у својој столици:

„Знаш, Џулиане, ти си један обичан кицош у шпица-стим ципелама.”

Херолд је уредник уметничког часописа, а Џулиан илустратор. Не прекидајући цртање, он промрмља:

„Ја мислим да си ти попио превише.”

„Можда си у праву”, поче Херолд, и изненада заплака без звука и лице му се поцепа: „Извини што спавам код тебе, али чим нађем влас Мартинине косе у кући, осетим нешто недорасло, панично и једва савладам грч у грлу. Сасвим ме згромио тај губитак, један од тужних случајева у људским односима у којима нема кривице... сем Божје.” Јецаји су му крали снагу, он се усекну: „Колико је уопште сати?”

„Прошла је стварност. Ни огледала више не раде.”

Херолд се, обрисаним очима, загледа у огледало на сточићу, и жмирну као мачка:

„Хоћеш да идемо на спавање?”

„Спавај у другој соби. Ти знаш какав сам лењивац – већи од истоимене животиње, само што немам грану да се оклембесим, већ уместо ње користим овај кауч.”

„Неће ти бити неудобно?” бринуо се уредник.

„Не знам колико ћеш пута питати?! Сутра у једанаест ћу се наћи са стрицем. По подне ћу те назвати, чим од Дејвида искамчим Мартинину адресу, ако је има...”

Кроз прозор је допирао свеж и хладан ваздух. Домаћин удахну и зажмури. Херолд приђе, пољуби цевчице обешене на прозору. Тихим цициком су реаговале на најранију форму живота – ветар.

Џулиан повуче још два-три потеза, па осети да га пеку очи. Било је касно и рано. Ускоро ће се лондонски петлови јавити по становима чудака. Младић се диже од стола и завали у столицу у којој је малопре плакао Херолд. Хватао је у огледалу прво избуљене плаве очи, затим своје пуначке образе, стешњене зулүфима боје чоколаде. Чудни

људи су се помешали у тим цртама, и повремено се борили у Џулиану.

Занимљиво је да је отац толико жудео за даљинама да је, пар месеци након што је скинуо прстен са цигаре и верио мајку, наложио таксисти да вози у луку, прешао на брод, и отиснуо се да тражи белог кита. Дете које никада није видео управо размешта кревет, леже, покрива се и машта о њему.

Мајка се убила кад му је било десет година, и оставила му своје најпрљавије мисли, које мора да треби од ужаса увек кад њушка јастук, а нема сна да опрости свету... и њему.

Пребацио се са бока на леђа, обема рукама загладио обрве, и испеглао чело.

Коначно је уснуо неког човека како пева и, певајући, бесно окреће главом, као пас кад дохвати крај капута. Затим је видео себе како чека стрица на уговореном месту уз Темзу, покрај Тејт Галерије. Спустио се чудан сумрак. Река је била бледољубичаста, као и небо над мрким зградама. Стриц није долазио. Џулиан је забасао у нека мрачна дубока дворишта.

И одједном се нашао у положају једног од двојице сукобљених младића. Држао је нож, а други, коме није видео лица, стезаше каму; сечива им се ниједном нису дотицала, и они су се, дашћући, измицали, вребали и вртили као лишће завитлано ветром.

Утом је један нежни дух закуцао на прозор:

„Пробуди се, љубави!”

„Хвала, Џени”, мјаукну Џулиан и отвори очи.

Мислио је да је сан.

То није био сан, то је била магла.

Утом будилник разagna маглу и изазва смртни ужас и расуло. Џулиан је отро белу невидицу из очију и изронио у своју собу, са пепељарама препуним од претходне ноћи. Скочио је и у огледалу ухватио самог себе за рамена:

„Колико је сати?”

„Петнаест до десет”, одговорио је поспани одраз. Он се задуби у опуштено лице, мрско од неспавања, и хракну.

Опсова себе што је препушио, па му коса још смрди на дуван. Мало је лелујао док је кувао кафу, а затим сео уз нови број уметничког часописа, и потражио Херолдов текст. Поче из средине и доживе шок:

„Понављање као obsessive in persistence, јестѝ само као лајѝентино (!) ѝошѝо мора мењаѝи нивое ѝојавностѝи ѝјѝ. начине реализације, јер ради се о ѝѝсесивностѝи ѝонављања. Схизофрено двојѝтво је ѝодржано чињеницом да ѝѝсесивно мора имаѝи ѝрекиде, односно мора биѝи сачињено од ѝонављања...”

На овом месту Џулиан протресе главом и избуљи очи, али мутни текст није нестao, него се настављао:

„А да би се било шѝа моѝло ѝоновитѝи, мора биѝи ѝрекинуѝо (звaћемо ово линеарним ѝонављањем, које је оргинаѝа решетѝке). И саме ѝлиме ѝѝсесивноѝ имају удвојен (двосмислен) рѝѝам, јер оно шѝо јестѝе (оно шѝо је у еѝзѝстѝенцији) на основу сѝецифичних нивоа ѝојавностѝи мора имаѝи крај, ѝјѝ. биѝи коначно...”

Џулиан скочи, баци часопис увис, па га шутну, тако да је зашуптао и расуо се о зид. Привирио је у Херолдову собу, да погледа аутора ових бесмислица. Херолд је охоло дигао нос, и испуштао звук као да је синоћ вечерао камење, па му се то камење сад подригује.

„Срамота”, рече Џулиан. „Образован човек, а хрче!”

Отиснуо се са кућног прага, и запливао у радно преподне. Сунце се играло жмурке са улицама. Облаци су квасали над крововима, и застирали их сенком. Џулиан је лепршао врећастим панталонама дуж улице. Прохладно време држало га је бодрим. Хрт упалих слабина и дуге длаке, на самим канцама прокаскао је поред њега. Промаја је хучно износила и уносила људе у ветровити прилаз метроу.

Измерио је корацима оближњу продавницу штапова за шетњу и кишобрана, па неко време чекао на станици, са рукама на леђима. Сунце је просинуло кроз облаке, и ствари на његову светлост одговорише унутрашњом светлошћу. Двоспратни аутобус стиже и Џулиан се попе у њега.

Ускоро је чекао стрица на уздигнутој клупи поред реке, истој оној на којој је чекао у сну. Од досаде је голицао сопствено непце језиком. Темза се наругушила и деловала рошава. Џулианову пажњу одвукао је крик једног пенгола, енглеске птице, сличне зецу. Пратећи његов лет, погледао је директно у сунце, и оно га заслепило, што је осетио као пољубац. Скренуо је поглед, и видео људе без глава.

У жутом ореолу приближавао се пролазник, и полако стицао главу његовог стрица. Џулиан отрпе онај дуги тренутак кад се двојица људи гледају, а предалеко су да се поздраве.

Стричев сако копчао се на леву страну, јер је био Енглез. Сам господин Метју Хамби био је човек ретких покрета, и чврстог погледа, који је стекао још у Итону. Док су се руковали, крајем усана је затезао удицу.

„Носиш ли још увек нож?“, сместа упита свог штићеника.

„Нееее“, изненади се Џулиан.

„То ће нам уштедети понеку кауцију. А аутомобил си, чујем, разбио?“

„Неки човек није држао растојање“, уздахну нећак.

Одбројавали су кораке поред Темзе. Млађи је носио сако од ајкулине коже, а двапут превелике панталоне стегао у струку. Старији је био саливен у сиви штоф али је на савршено опежане панталоне наслањао прљаву врећу.

„Шта ти је то у цаку?“, изненади се младић.

„Мачка“, шапну г. Хамби. „Хоћеш да купиш?“

Нећак и стриц на исти начин подиглоше обрву.

„Где си био летос?“, ухвати га за мишицу господин Хамби.

„Путовао“, намргоди се Џулиан. „Од Алхесираса до Хамбурга прецртао сам Европу. Затим сам се као билијарска кугла одбио о Минхен и Беч, и наставио према Атини. Једва сам се задржао на ветровитом Суниону и одолео да ме инерција не суноврати у море. Ухватио сам се за стуб Посејдоновог храма, и одатле буљио у недогледну пучину.“

Стриц се огласи нервозним кашљем: „Нисмо се видели три месеца. Колико ти новаца дугујем?“

Младић чоколадне косе зашупта бележницом:

„Без спавања и јела, као што смо се договорили, ммм – испада десет сати дневно, што износи деветсто радних сати за цело лето.“

Стриц Мејју расклопи новчаник, рашири клас новчаница, а нећак их побожно сахрани у џеп.

„Платио бих ти више за догађаје, али у твом животу уопште нема догађаја.”

„Можда их и има”, рече Џулиан, „али нећу да се хвалим. Уосталом не знам шта је догађај. Један писац је тврдио да је то – кад се главни јунак ожени, или умре...”

Старији не одговори, пошто је знао да је његов нећак кадар да за пет минута убеди човека да је зрикав. Међутим, Џулиану је могло позлити и од самог погледа на другог како ради. Стога се господин Хамби погодио да му плаћа радну надницу за све сате његовог живота, изузев оне кад лежи, спава и једе. Обично би се накупила три-четири радна сата дневно. У поређењу с тим, учинак на путу је био чудесан.

Џулиан и Метју Хамби потицали су из мађионичарске породице која је кроз три генерације забављала крунисане главе Европе. Метју Хамби је први изневерио традицију и основао сопствену фирму. Сада се он огледа у црним мермерним плочама и тамним стаклима своје пословне зграде. Стаклена врата се бешумно разиђу пред г. Хамбијем, и он по мермеру клизи до лифта. Лифт га поне-се у небо, и мелодично се огласи кад стане на тринаестом спрату. Он мења авионе и газии километре сагова по хотелима.

Ретко је боравио у Лондону, и тада је сваки дан обилазио Британски музеј – не толико због минулих култура, колико због културе која их је све изложила. Тај шиљату-ухи вилењак радо је хвалио енглески живот, све до поште-ног начина точења пива. И сад се распричао, а нећака то подсети на начин на који га је миловао у детињству, од чега му је лево уво остало клемпаво. „Баш ми је драго да

сам ту” понавља стриц, али у његовим устима осећања постају фикције.

„Ти немаш појма шта је машта”, зафркта млађи. „Ти живиш живот онако како јесте, без трунке занашења.”

„Ја?” Метјуово лице, неспособно да се застиди или збуни, окрену се Џулиану. „Па моја архитектонска фирма је ангажована на пројекту поновне изградње Вавилонске куле, коју финансира УНЕСКО. То је сад могуће, јер је енглески повезао језике, раздвојене у време прве градње.”

„Вавилон беше златна чаша у руци Божијој”, преслиша се брзо младић. „Велику кулу обновио је Набуко-доносор, који је владао претворен у вола. И она постаде проклетство града.”

„Врх ће се поново такмичити са небом”, узвикну стриц. „А темељи ће бити постављени на плећа подземног света. Ради тог посла путовао сам на Блиски и Средњи исток, посетио Соломонове руднике светлости и ткаонице мириса. Тамо се мушкарци држе за руке, а просјаци погледају прво у небо, па у мене, тражећи бакшиш. Трговци препицавају своју робу и круне бројанице, а мујезини гласом дављеника мере висину неба...”

Стриц захрка усред разговора, па се прену и настави:

„Све трепти од силног кретања. Огољени су мириси, и око тела лелујају галадије. На улици те позивају тихим сиктањем. Од блеска боле очи, и људи се крију по сенкама...”

Запричани Метју Хамби би тако шетао дуж кеја, све до Тауер Брица, да га Џулиан не цимну за рукав и замоли да се врате. По две металне рибетине снажним замахом су се обавијале око канделабара. Позеленеле лавље главе

жвакале су алке за везивање бродова. Стриц понуди да пређу на брод-ресторан, укотвљен уз кеј и попију пиво за белим столом на палуби.

Нећак одби. Било је то оне године, која се све више удаљава у сећању, када је Тејт Гелери организовала велику Де Кирикоову изложбу. Џулиан предложи стрицу да је обиђу, и Метју остави своју костретну врећу на гардероби галерије.

Онда су ушли међу слике на којима се ваздух скорио и стали сатови. Публика на изложби била је интернационална – читав Чаробни брег. Американци су говорили као да жваћу (и то само о својим универзитетима), Швеђани као да гутају, а два Арапина су размењивали мисли на сврачјем језику. Сви су се држали зидова као пијанци.

По Де Кирикоовим сликама су се клањале главе кројачких лутки. Тргови су нудили празне сатове и тужне споменике. По градовима, зараженим безвременошћу, парне локомотиве су хуктале као гутутке.

Џулиан је жмурио пред сликама и упоређивао их са онима у својој глави. Стриц је оборио нос, и пажљиво гледао преко полунаочара. После изложбе ће изаћи на исте такве тргове без људи и отићи у по једну исту такву собу.

„Лепо и присно”, шмркнуо је г. Хамби. „Нигде догађаја. То је одличан приказ твога живота. Савремено сликарство је настало касније, када је Киклоп појео сва обличја, а сликари почели да избегавају асоцијације. Из Александрије сам одлетео за Минхен због неког посла. У паузи између два разговора прошетао сам поред Исара и навратио у Хаус дер Кунст да погледам колекцију савременог сликарства. Зурио сам у слике и мислио како ће

радник који ће их једног дана изнети напоље и бацити, уложити у њих више напора од уметника који су их створили.”

Нећак схвати да Метју жваће неке траве које чине да се мумифицира још за живота. Извинио се и отишао у тоалет. Тамо је на вратима прочитао еротски запис, који није био лишен елемената социјалног престижа.

А када је стриц подизао са гардеробе свој костретник, Џулиан није издржао:

„Стварно ми реци шта је у врећи?”

„Рогови!”, одговорио је Метју и открио зубе.

Неко време су стајали као два кипа која се осмехују.

Метју је погладио своје шиљато уво а онда се његова усправна прилика удаљила низ кеј.

Џулиан га је пратио погледом, и видео како му прилазе две плећате прилике. Господин са главом шакала – сам Анубис, и господин с кљуном – сокологлави Кебсенух, геније Амента, подземног предела где душе остају за сва времена. Ухватили су несрећника са обе стране, као да га хапсе, и увукли га у кола.

Да ли га одводе у Доњи свет?

Да ли то значи да стриц није жив, и да га пуштају да изађе горе, само да би Џулиану дао новац?

Можда ипак неће бити Вавилонске куле, чији темељи почивају на плећима подземног света, а која би људе тако обрадовала? Џулиан је ожеднео од недоумице, а пред њим се пружао велики део дана. Закорачио је жустро низ улице, и захватио га широк, слободан осећај. У свом граду осетиш се понекад као у далеком, страном граду, и гледаш га друкчијим очима. Од бакалнице на углу запахнуо је мирис воћа, изложеног на плочнику.

Привукоше га брушена стакла на којима су се шаре мраза сложиле у слике. Завирио је у полутамну унутрашњост и осмехнуо се на месингане славине и обасјани бифе. Зашто многи од тих пабова делују као да су једном били луксузни, па временом олињали? Шанкерица пући велике и меке усне између подбулих образа. Лепа је, изузев што носи сребрну зубну протезу, као неки накит на зубима.

Наручио је велики „гинис“ и два сендвича. Повукао се у удобни угао, и пажљиво жвакао, држећи тањир испод браде. Појео је, и извукао цигарету са уфитиљеним врхом.

Плавкасте нити заплетоше му се пред носом, и он удахну ваздух са другог света. Дим, оштар и јак у његовим грудима, а мутан и благ у глави, слио му је рамена у руке. Од дима му је утрнула и утонула душа. Зашмирглао је језиком по сувим устима, и помислио:

„Када бих распорио ову шанкерицу, колико би се икре извадило из ње?”

Баш тако је помислио Џулиан, јер га је симпатија умарала, а равнодушност одмарала. Помислио је зато што је човек кога не остављају зле мисли, и сања порнографију с наказама.

„Да ли се код куће већ дигао Херолд?”, упита се. „Како ли се осећа? Мамурни главоножац, сигурно се зноји под јастуком, и мисли да му тело доживљава мутације.” Устаје, и налази затворену читаву димензију живота. Пије дугме уместо аспирина, и једва погађа пут до редакције.

„Нећу отићи код њега”, доврши ценкање са собом. „Ићи ћу одмах код Дејвида да измамим нову Мартинину адресу. Нема потребе да га називам, откад је дао отказ увек је код куће и пише оне своје приче.”

Из чаплинских панталона, он извади скакавац. Цвонку опрута и блесну сечиво. Он гласно рече:

„Време је да се нас двојица обрачунамо!”

Девојка украшених зуба иза шанка устукну. Џулиан пресече усне кажипрстом, и зашишта:

„Пссст!”

Затвори очи, грчевито се отресе некакве животне тескобе, и погледа је мрачно. Није одвајао очи од жене, док није изашао из пада и упутио се према станици Викторија.

Успут је свратио код „Маркса и Спенсера” и купио салату од ракова, која је њему била досадна, а коју је Дејвид волео. Додао је боцу италијанског вина „Валполичела”.

Нажуљео је ноге док је дошао до Викторије и ушао у аутобус број 52. Чим се успео на горњи спрат, поче да га пече спорост времена:

„Мрзи ме да чекам следећи тренутак. Волео бих да, по протекцији, прескочим мртво време и живим само занимљиве часове свог живота. Да полижем шлаг и да завршим с тим!”

Не знајући шта би, он сам себи опали шамар.

Сапутници на горњем спрату не обратише на то никакву пажњу. Били су то брат и сестра – лутке, сиво напудерисани и љубичасте косе. Млади Индус, нељубазног лица, закрча ручном касом, а прве кишне капи неодлучно су зарезивале по прозору.

Џулиан је већ устајао пред своју станицу, када млади лутак изненада збаци шешир. Лутак поново трзну главом и рикну као во. Зној из његових пора је смокрио девојчино крило. Она је извадила зихернадлу, и прибила му језик за образ, да се не загуши. Онда је крикнула:

„Ово је срчани удар! Преклињем, возите у болницу!”

Аутобус је оставио Џулиана на плочнику, шушнуо вратима, и изгубио се.

Напољу је сунце запљуснуло сведока немилог догађаја. Улица је искосила кровове и кезила се веселим прозорима. Илустратор зађе иза угла и прегази травњак, савршен као билијарска чоха.

Пред њим је расла двокрилна зграда.

У згради је била соба.

У соби је био Дејвид.

Џулиан уђе у хаустор, знајући да је био предмет оцене двеју цурица, које су се кикотале на улазу. Лифт, сличан кавезу, окренуо му је стомак кад је пошао, и још једном, кад је стао на петом спрату.

Ходник је био бледо осветљен, као метро. Цртач прође поред врата иза којих су становали Кокинси, испрепандана породица, и зазвони на следећа.

Отворио му је носоња са говеђим очима иза дебelih наочара. Дисао је плитко од превише дувана, и клатио француским орденом из Првог светског рата. Читав свој стан опремио је на Портобелу и Кемдн Локу. Унутра је било тако чудно да се могло лебдети. Цветни тапети су се плавили, а са комоде је гледала фотографија: два тужна рибара држе уловљену огромну рибу.

Покрај необојеног стола гордиле су се бријачке столице које су красиле неку берберницу у доба Дејвида Коперфилда. У крај собе је стајала лимена грејалица из педесетих, у облику жене с бакљом, чији су пламенови били грејне жице. Угашен старински телевизор буљио је сипиним оком.

Свој стан домаћин је назвао „Кућа Глувог”, по месту где су Гоју опседали демони, а он их сликарском четком прикивао за зидове. Све је у соби изгледало ногом згажено. Нешто животно угрожено згуснуло се у атмосфери.

„Поздрав Дизраелију!” промрмља Џулиан.

„Здраво, Узвишени Гуру” отпоздрави Дејвид. „Што си тако озбиљан? Јеси ли дошао да ме ухапсиш?”

„Напротив, доносим поклон, само ћу ти га дати касније”, рече, и седе на бријачку столицу. „Шта радиш?”

Дејвид потапша писаћу машину „Имperiал”, тешку као трезор, па закашља:

„Лежим у зимском сну, у медвеђој јазбини. Мислим да све суђе које имам чека прљаво у судопери. Сав сам се замутио, забезекнем се кад проговорим, и питам се: шта има ново на свету?”

„Време је захладнело у Израелу, у Александрији су кише”, одговори гост као из топа. „Четрнаестог јуна 2151. године очекује се деведесет девет постотно помрачење месеца у Лондону, док ће у Шефилду и Норфолку бити потпуно.”

Џулиан преврну очима као Свети Себастијан, па закрича:

„Последња вест: у аутобусу сам малопре видео инфаркт! И најважнија: Мартина је напустила Херолда!”

„Са њим је била?”, загрцну се Дејвид.

„Ниси знао?”

„Не. Али сумњао сам”, превали овај преко усана.

Џулиан прошапута, бечећи очи: „Сад више није важно. Тајна ми је тиштала душу. Рекао сам ти и лакше ми је. Мислим да је Мартина отпутовала негде ван Лондона.”

„А Херолд?”

„Сад спава код мене”, прихвати Џулиан, „јер не сме да буде сам.”

„Сад и он зна како је то”, изговорио је Дејвид и оборио главу.

Док се он чудео, илустратор је искосио поглед и угледао на зиду слику, које ту пре није било. Под њом је писало:

МАЈСТОРСКИ УДАРАЦ ФЕИРИ ФЕЛЕРА

А ево шта је било на слици:

У венцу белих рада, спиралних биљчица, купусастих листова и оштрих трава окупила се сићушна вилинска братија, која је аутору морала позирати кроз лупу. Исликана су и бића мрављи мала чак и према осталим патуљцима.

Међу већим су се називали монах и орач, политичар и педагог, девице са ножним листовима као пиков знак, улубљене гномске породице, зачарани витезови и занатлије. Потом: Оберон, Титанија, комични зрикави старчић, нека спљоштена и кљунолика створења, и на крају – краљ и краљица!

Феири Фелер, вилински дрвосеча, пред свима је подигао двосеклу секиру да мајсторским ударцем расцепи усправљени лешник.

„Шта чекају они на слици?”, упита Џулиан, упирући прстом.

Дејвид приближи наочаре и нос платну:

„Ако месија Феири Фелер правилно удари, тачно по средини, блесак његове секире ће стргнути уклетост са

шуме. Тај пресудни ударац чекам и ја, јер он може откључати и мој свет.”

„Па какво проклетство тебе мучи?“, засмеја се илустратор.

Дејвид уздахну:

„За ужас нису потребни догађаји. Довољан је њихов недостатак.”

„А кад Феири Фелер пресече лешник, шта ће се теби десити?“, интересовао се гост.

„Изненадна светлост ће се уобличити преда мном. Схватићу да ме је неко посетио и повикати:

– Ко си ти, и шта ти можеш?

– Ја сам Оберон, ја могу све! – зазвониће гласић.

– Зашто си дошао?

– Краљ је тако хтео! Шта хоћеш?

– Заштити ме – рећи ћу ја. – Изузми ме од закона света. Нека се скине печат са мог дисања, да и ја једном ступим у неки след догађаја, који бих са мирним поносом доброг домаћина могао назвати својим животом.”

Осмех је освајао Дејвидово лице. Чим се насмејао постао је друга особа, и говорио:

„– Чуо сам те – рећи ће Оберон – мој дах пратиће одсад твој као одјек – и он ће спојити прсте десне и леве руке, правећи кров над мојом главом.

Смејуљећи се, Дејвид се окрену у полупрофил и заштрча крај његових наочара. Радознали Џулианов поглед паде кроз стакло са великом диоптријом и соба поста пијана. Џулиану позли од тог погледа „Дејвидовим очима”, док је овај настављао да машта:

„– Обероне – завапићу – мој живот могу запасти само ситни догађаји намењени патуљцима. И из живота мојих пријатеља догађаји су се иселили као птице. Мисли су смениле подвиге, и досада, која се у детињству чинила забуном, све ме више преплављује.”

„Гунк! Гунк!”, суздржавао је Џулиан смех.

„Чему се смејеш”, пребледе Дејвид.

„Томе што си ми рекао”, прасну Џулиан.

„А је ли то смешно?”

„Нема тога што није. Када сам био у Фиренци, на Тргу Сињорије, четири младића би се прикачила било којем пролазнику, пошли за њим, и имитирали његове покрете. И ти сасвим обични покрети, у пет верзија, постајали су смешни. Жртва би примећивала веселост, освртала се, и обично се и сама придруживала њиховом смешу.”

„Па би ти хтео да се ја придружим твојем?”

Гост је желео да забашури инцидент, па покуша да се присети: „Чекај, *Мајстџорски ударац Феири Фелера* сликао је... Ричард Дад! Јесам ли погодио? Ти знаш да је ликовно образовање одувек претило да угрози моју аутентичност.”

Дејвид је мицао уснама и носом као зец, пре него што ће одговорити:

„Да. Ако је датирање тачно, несрећни уметник радио је на слици девет година, од 1855. до 1864, у душевној болници у Бетлему. Тамо је смештен након што је, 'поседнут вољом египатског бога Озириса', уобразио да је човек кога је дотад знао као свог оца у ствари ђаво, и заклао га у шетњи. На срећу, лудило није нарушило Дадову техничку